

Конвенцією про утворення Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Таким чином, можна стверджувати, що нематеріальні активи, як узагальнена назва прав на торгові знаки, патенти і ін була використана раніше, ніж «інтелектуальна власність». Названою конвенцією також вперше було узагальнено і класифіковано склад об'єктів інтелектуальної власності, до якої включаються: літературні, художні і наукові твори; виступи виконавців, фонограми і програми ефірного мовлення; винаходи у всіх областях людської діяльності; наукові відкриття; промислові зразки; товарні знаки, знаки обслуговування, торгові знаки і позначення; захист від недобросовісної конкуренції.

В бухгалтерському обліку всі об'єкти інтелектуальної власності згруповані в три групи: права на знаки для товарів і послуг, які виникли ще в XVI столітті, авторські та суміжні з ним права – XVII століття та права на об'єкти промислової власності – XVIII століття. Невідповідність груп вказує, що нематеріальні активи поєднують в собі більш ширший перелік прав, ніж інтелектуальна власність. Проте всім об'єктам притаманні ознаки нематеріальності і корисності, що виокремили їх з-поміж інших активів підприємства та видів власності.

К.с.н. Зінченко О.В.

Міжгалузовий інститут управління

СКЛАДСЬКИЙ ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Правильна організація аналітичного обліку на складах та інших підрозділах підприємства визначає успішне виконання одного з завдань обліку – забезпечення збереження виробничих запасів від приймання до відпуску.

Традиційно питання організації складського господарства обліку виробничих запасів в економічній літературі визначено неоднозначно. Так, в одних джерелах не розкривається значення складського господарства [2,3,5], в інших є лише посилання на оформлення операцій на складі та за МВО [2,4]. Але є джерела, де повніше розкрито значення складського господарства [1,6,8], що слугує передумовою раціональної організації обліку та контролю виробничих запасів.

Складське господарство передбачає обладнання спеціалізованих складів; закріплення виробничих запасів за окремими складами на основі розробленої класифікації; розміщення запасів (групи, підгрупи, типи, сорти, розміри) на спеціальних стелажах для забезпечення можливості їх приймання-відпуску, при інвентаризації перевірки наявності обладнання ваговимірвальними засобами, а також їх доставки зі складу до виробничих підрозділів відповідно встановленого графіку.

Особливості організації складського господарства на підприємствах молокопереробної промисловості полягають у забезпеченні емними чанами та іншими засобами для приймання молока на приймальні пункти та доставки на підприємство, підготовки його до переробки та підтримання необхідної

температури, спеціалізованих складів для приймання і зберігання інших запасів, що використовують для виготовлення молочної продукції.

Практика складського обліку виробничих запасів включає два варіанти, перший – традиційний за первісною вартістю, різницю якої збирають і розраховують окремо, а потім списують на витрати виробництва. Другий – виник з розвитком ринкових відносин, у зв'язку з достатньо вираженими інформаційними процесами та необхідністю застосування в обліку запасів за фактичною вартістю. При надходженні виробничі запаси оприбутковуються за фактичною вартістю поставки, а їх витрачання оцінюють та списують за одним із обраних підприємством методом наведеним п. 16 П(С)БО 9 “Запаси” [7].

На складі підтримується локальна система аналітичних рахунків другого та третього порядків за кількісно-вартісними показниками, що забезпечує ведення обліку як за об'єктами, так і за місцями зберігання виробничих запасів. Записи в картках виробничих запасів на складі групують за номенклатурними номерами, що фіксується в документації відповідно проведених господарських операцій.

На більшості досліджених підприємствах складський облік ведеться автоматизовано. Для обробки облікової документації застосовують різноманітні автоматизовані програми, які мають розрахунковий період, у межах якого виконуються всі операції з обліку руху виробничих запасів. Обліково-економічна інформація про виробничі запаси базується на підставі бухгалтерської документації, яка передбачена для використання на підприємстві. Кожен документ має необхідну кількість показників для потреб управління. Вихідна зведена обліково-економічна інформація формується автоматично на підставі введених даних. Вся інформація отримується за будь-який визначений потребами управління період. Дані про виробничі запаси формуються за окремими групами рахунків, субрахунків, де зазначають використання запасів у виробництві за нормами та відхилення від норм.

Картки складського обліку відкриваються бухгалтерією на основі номенклатури-цінника та передаються матеріально-відповідальним особам. Рух виробничих запасів у картках обліку накопичують на підставі прибутково-видаткових первинних документів у день здійснення операцій та виводять щоденний залишок. При відпуску за лімітно-забірними картками (листами) такі записи фіксують у картках, які зберігаються протягом місяця разом із картками складського обліку. В кінці місяця підсумкові дані лімітно-забірних карт переносять до карток складського обліку.

Облік виробничих запасів у бухгалтерії на синтетичних рахунках ведеться відповідно чинного Плану рахунків. В обліковій практиці на підприємствах інформацію про виробничі запаси накопичують на рахунках узагальнено. На деяких молокопереробних підприємствах на субрахунок “Сировина і матеріали” відносять і ТЗВ, що призводить до неефективності облікових процедур через громіздкість одержання необхідних даних у разі потреби. Тому, доцільно деталізувати та відображати на окремих аналітичних субрахунках.

У всіх випадках переробка молочної сировини відображається за кредитом субрахунку "Сировина і матеріали" у кореспонденції з дебетом рахунка "Виробництво". На дебет субрахунку "Сировина і матеріали" оприбутковують отримані у процесі переробки молока та призначені для подальшої переробки зворотні відходи, вершки, сиркові маси (жирністю 1,4 % та 2,8 %), з кредиту субрахунку "Виробництво". На рахунках наявність та рух виробничих запасів відображають за фактичною вартістю, та за прийнятими на підприємстві методами обробки облікової інформації.

Поточний облік виробничих запасів у бухгалтерії підприємства здійснюється переважно за обліковою вартістю, заснованою на фактичній собівартості заготовлених виробничих запасів.

Література:

1. Безруких П.С., Чумаченко Н.Г. и др. Бухгалтерский учет. – М.: Финансы и статистика, 1982. - 197 с.
2. Белобжецкий И.А., Бражник А.С. Пособие по учету и отчетности на промышленных предприятиях – Мн.: Беларусь, 1978. - 302 с.
3. Белобородова В.К. Бухгалтерский учет с основами экономического анализа. – М.: Финансы и статистика, 1982. - 352 с.
4. Завгородний В.П., Савченко В.Я. Бухгалтерский учет, контроль и аудит в условиях рынка, - К.: Блиц-Информ, 1995. - 829 с.
5. Кузьминский А.Н., Сидоров А.Ф., Ефимов П.П. Бухгалтерский учет на предприятиях строительных материалов, - М.: Стройиздат, 1979. - 288 с.
6. Маргулис А.Ш. Бухгалтерский учет в отраслях народного хозяйства. – М.: Финансы, 1973. - 456 с.
7. П(С)БО 9 "Запаси", затв. Наказом МФУ від 20.10.1999 р. № 246.
8. Степанюк А.Л. Учет и экономический анализ в производственных объединениях. – К.: Техника, 1983. - 248 с.